

Aangereden fietsster voert zelf onderzoek voor veiliger verkeer: “Nog elke dag bang op de fiets”

Annick Grobben | 29 oktober 2019 | 05u00

Wannes Nimmegeers

© Het ongeval heeft Yoline Tavernier (24) veel afgenomen, maar niet haar liefde voor de fiets.

Vijf politici kregen in ‘Make Belgium Great Again’ een uppercut tijdens hun confrontatie met ruim 500 nabestaanden van verongelukte fietsers, hier volgt een nieuwe wake-upcall: de Gentse Yoline Tavernier (24) leeft acht jaar na haar fietsongeval nog altijd met blijvende hersenschade. Maar uitgerekend deze dappere studente voert onderzoek naar het onveiligheidsgevoel bij fietsers. In de hoop dat het op een dag overal veilig wordt voor fietsers.

Yoline Tavernier was 16 toen ze op een druk kruispunt aan het Gentse Citadelpark werd aangereden door een politiecombi die met zwaailicht en sirene door het rood was gereden om bijstand te verlenen bij een brand. De combi had Yoline, die het kruispunt bij groen licht al fietsend was overgestoken, niet gezien. De gevolgen waren rampzalig. “De linkerkant van mijn hersenen was zo zwaar beschadigd dat ik een maand in coma lag en een vol jaar in het ziekenhuis moest blijven”, blikt ze terug. “In het begin was de hele rechterkant van mijn lichaam volledig verlamd. Dat is nadien wel verbeterd, maar ik heb blijvende hersenletsels opgelopen.”

“Mijn geheugen werkt minder goed en ik kan niet functioneren onder stress, mijn rechterbeen sleept als een houten been omdat mijn knie niet mee plooit bij het stappen, ik heb last van evenwichtsstoornissen en ik kan ook alleen maar stil praten omdat mijn stembanden niet meer trillen. Maar gelukkig heb ik altijd gekeken naar alles wat ik wel nog allemaal kan. En dat is véél!”

5 jaar niet gedurfd

Na haar ongeval durfde ze vijf jaar niet meer te fietsen. En dat viel Yoline, een fietsmeisje pur sang, enorm zwaar. “Ik vond het verschrikkelijk om voor elke verplaatsing van iemand anders afhankelijk te zijn”, zegt ze over die periode. “Ik miste mijn vrijheid. Toen ik aan de UGent geografie begon te studeren, moest een taxi mij op mijn kot komen halen en na de lessen ook weer terugbrengen. Omdat ik een beperking heb, betaalde de universiteit die kosten gelukkig wel grotendeels terug. Ik miste ook de uitjes met vrienden en vriendinnen. Want wanneer zij ’s avonds in Gent nog iets wilden gaan drinken, kon ik nooit mee. Omdat ik dus te bang was om te fietsen en ik in mijn vrije tijd natuurlijk niet altijd dure taxi’s kon bestellen. Ik heb mij veel ontzegd, ja. En ik heb het in die vijf jaar wel geprobeerd, opnieuw in de stad leren fietsen. Maar zelfs na het onnozelle ritje raakte ik dan zo verkrampd dat ik zei: ‘No way dat ik ooit nog op een fiets spring!’”

Maar Yoline, allesbehalve een opgever, nam zich drie jaar geleden toch voor om haar geliefde fiets opnieuw te omarmen, om haar angst te proberen te overwinnen. “Want wat ben je in een stad zonder fiets? Niks”, zegt ze daarvan. “Wat mij toen een duwtje in de rug heeft gegeven, waren de Gentse plannen voor het revolutionaire circulatieplan (dat doorgaand autoverkeer zo veel mogelijk uit de stad bant, red).”

‘Hier ben ik, zie mij’

Maar wat blijkt? Yoline is nog altijd even bang op de fiets in de stad. “Gent is in vergelijking met andere Vlaamse steden zeker op de goeie weg, maar: het is nog altijd geen pretje om door deze stad te fietsen. Ik vermijd zo veel mogelijk straten met tramsporen, straten met oneffen ondergrond, drukke kruispunten zonder verkeerslichten, straten zonder fietspaden. Want ik verkramp anders te veel. Zie ik in een te smalle straat een auto afkomen, dan ga ik soms in het midden van de straat fietsen om duidelijk te maken: ‘Hier ben ik, zie mij, je kan mij niet passeren zonder dat ik val, dus passeer mij niet!’”

Haar angstige ervaringen hebben haar nu geïnspireerd om voor haar scriptie aan de UGent, via een grootschalige enquête, onderzoek te voeren naar het veiligheidsgevoel van de fietser. “Want ik dacht: ‘Ben ik de enige die omwegen maakt om onveilige verkeerssituaties te vermijden? Of doen anderen dat ook?’ Ik wil het echt graag weten: wat is het effect van fietsinfrastructuur op het fietsgebruik? Is de afwezigheid van een veilige infrastructuur bijvoorbeeld een drempel om met de fiets naar het werk te gaan? Ik hoop dat zo veel mogelijk Vlamingen deelnemen aan mijn enquête. Want het ultieme doel is wel dat politici veel beter hun best gaan doen voor een veiliger fietsbeleid in onze steden.”

Beschaamd afstappen

Of hoe een meisje dat zo gehavend uit een fietsongeval kwam inspiratie haalt uit haar accident om effectief iets te doen voor een beter fietsbeleid voor iedereen. En zelfs hardop droomt dat ze later een job in de mobiliteitssector vindt om daar blijvend voor te vechten.

“Ik weet niet of mijn angst op de fiets ooit helemaal verdwijnt door het trauma dat ik opliep, maar ik droom ervan dat het in Vlaanderen ooit zo fijn en veilig wordt om te fietsen dat ik alleen nog maar schrik hoeft te hebben van een putje in de weg”, zegt Yoline tot besluit. “Ik droom dat ik op een dag geen omwegen meer hoeft te maken, niet meer verkrampd op mijn fiets zit uit schrik dat auto’s te weinig plaats hebben om mij voorbij te steken. Dat ik niet meer beschaamd hoeft af te stappen om als fietsster auto’s voorbij te laten rijden. Maar fietsen blijf ik doen. Het ongeval heeft me veel afgenomen, maar de fiets - die echt onze toekomst is - gaan ze mij niet afnemen.”

Ze raakte zondagavond naar eigen zeggen fel geëmotioneerd toen ze in het VTM-programma ‘Make Belgium Great Again’ die ruim 500 nabestaanden van fietsslachtoffers zag staan. Het schokeffect van hun aanwezigheid op Hilde Crevits, Meyrem Almaci, Alexander De Croo, John Crombez en Ben Weyts vindt Yoline een goeie zaak. “Want het zijn wel onze politici die moeten zorgen voor een veiliger verkeer. Ik zat te kijken en besepte hoeveel geluk ik heb gehad dat ik er nog ben.”

Meer info over Yolines onderzoek op de Facebookpagina ‘Mobiliteitsonderzoek fietsinfrastructuur’.

Kabinet-Weyts: “Ook voor ons zijn al die procedures zeer frustrerend”

VTM NIEUWS

© Ben Weyts (N-VA).

De voorbije jaren wisselde een moeder een tiental mails uit met bevoegd minister Ben Weyts (N-VA) over het gevaarlijke fietspad waarop haar zoon Joeri in 2012 het leven liet na een aanrijding. Toch is er nog niets veranderd, vertelde ze gisteren in deze krant. Weyts wijst op de talloze procedures die vertraging veroorzaken.

In 2012 werd de 21-jarige Joeri aan de Leuvense Rennensingel aangereden op een fietspad dat door veel automobilisten als invoegstrook gebruikt wordt. In 2015 gebeurde een gelijkaardig dodelijk ongeval. Toen is Leen, de mama van Joeri, naar minister Weyts beginnen te mailen, maar tot op heden is er nog niets veranderd.

Uit het mailverkeer blijkt dat een medewerker van Weyts in september 2016 liet weten dat “we enkel voorzichtig kunnen stellen dat deze werken ten laatste in het voorjaar van 2017 gerealiseerd zullen worden”. In mei 2017 schrijft diezelfde medewerker dat de meest realistische timing 2019 is. Hij wijst op de stedenbouwkundige vergunning, “waarbij de nodige procedures doorlopen dienen te worden”. Begin dit jaar mailt Weyts dat de werken in 2020 zullen worden uitgevoerd. Hij verwijst naar overleg met het Agentschap Natuur & Bos, het Agentschap Onroerend Erfgoed, de goedkeuring van de projectnota, de omgevingsvergunning en een resem andere verplichte stappen.

Onnodig gestorven

Ook zondagavond op tv benadrukte Weyts dat fietspaden niet enkel een kwestie van geld, maar ook van procedures zijn. Dat herhaalt zijn woordvoerder in een korte reactie. “Er is een oneindig aantal dingen die vertraging kunnen veroorzaken en die ook voor ons zeer frustrerend zijn. Vergelijk het met een verbouwing, waarbij termijnen eveneens opschuiven, maar dan met nog meer partners en vergunningen.”

De moeder van Joeri begrijpt dat procedures moeten worden gevolgd. “Maar de plannen zijn almaar groter geworden, terwijl we oorspronkelijk enkel paaltjes als afscheiding vroegen en een lagere maximumsnelheid. Relatief kleine ingrepen die in tussentijd al hadden kunnen gebeuren, toch? Mochten ze paaltjes gezet hebben, dan had dat tweede slachtoffer niet moeten vallen.” (BHL)